

Izhaja :
vsak ponedeljek in četrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
" pol leta 8 "
" četrt " 4 "
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
postane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadr. tiskarne
v Gorici
Riva Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuole). —

Št. 88 V Gorici, v ponedeljek 17. novembra 1924. Leto VII.

Sramota za naše dni.

(Piše poslanec Besednjak.)

Približno pred enim mesecem je bil pri meni prijatelj iz Steverjana in me povabil, naj pridem med kolone ter si ogledam njihovo življenje v barakah. »Le pridi med nas kolone in boš zastrel pred sliko, ki se razne tvojim očem!«

Obljubil sem, da pridem, preden odpotujem v Rim, ker hočem poročati vladi o težki krivici, ki jo prizadeva briškemu ljudstvu, ker še do danes ni izplačala vojne odškodnine za kolonske hiše. Preteklo nedeljo sem izpolnil besedo, sklical sestanek barakarjev v Stevarjanu ter si ogledal na lastne oči življenje njihovih družin. Kar sem slišal in videl, me je pretreslo do duše. Sramota za človeško družbo, da se eno uro od Gorice morejo goditi take vnebovpijoče socialne krivice.

Otroci jočejo po noči od mraza.

Nad 90 družin števerjanske občine živi že 6 let v lesenih kolibah. Stene so polne razpoklin in širokih spranj, da brije mrzli veter naravnost v kuhinjo in na postelje, kjer spijo otroci, starčki in bolniki. Ko stopiš v kolibo, začutiš prav kmalu, kako ti prodira mraz do kosti. Otroci zmrzujejo pri ognjišču, po noči družina ne more spati. Kmetске matere so mi tožile, da ne zatisne družina v teh mrzlih dneh oči do jutra, da otroci jočejo po noči od mraza. Kakšna žalost in kakšno trpljenje za srce staršev.

Veter odnaša strehe.

Ko potegne burja, se začnejo kolibe tresti in majati, kajti leseni temelji so od dežja že nagniti in trhli. Družine trepetajo strahu, da podere veter kolibo in se zruši streha nad glavo. Večkrat so bežali ljudje iz barake ter šli spat v zidan hlev sosedu med vole in krave. Poznam kolono, ki je legel iz strahu pred burjo v jamo za krompir in z njim je legla družina.

Kolonu Padovanu Filipu je veter odnesel streho in jo pogнал čez cesto in vrt v koruzo sosedu. Celo noč je spala družina brez strehe pod milim nebom.

Dež lije na postelje.

Ko je vremo mokro in padajo plohe na Steverjan, začne za ubogo ljudstvo novo trpljenje. Strehe puščajo in skozi razpoke curlja voda v kuhinjo in spalnico, v shrambo in hlev. Kožnikokrat je že lil dež naravnost na

ležišče družine! Ko pridejo plohe in deževni dnevi, prenašajo kolibarji postelje iz kota v kot, da se ubranijo vodnih curkov. V hiši so razpostavljeni na tleh piskri in škafi, v katere kaplja deževnica.

V boju z mrčesi.

Ko preidejo mrazovi in začne pripekati poletje, se spremene kolibe v goreče peči. Dušiča soparica davi ljudi in živali. V lesene stene so se vgnezdile stenice, ki jih ne more več nobena sila iztrebiti. Otroci ne morejo spati, ker jih trpinčijo trume mrčes. Kdor bi hotel očistiti hišo stenic, bi imel samo eno sredstvo: sežgati barako in zgraditi drugo.

V polétnih mesecih so izpostavljeni koloni še drugim nadlogam. V kolibo prilezejo večkrat kače in vzbujajo strah v družinah. Našli so že kačo na postelji in otroci so bežali preplašeni iz hiše.

Silna škoda za poljedelstvo.

Opisane razmere prizadevajo kmetom tudi neznansko gospodarsko škodo. Po zimni jim zmrzne v barakah krompir in repa, živina hira od mraza in se nalezne hudih bolezni. Števerjanska zavarovalnica za živino je morala izplačati že okoli 30.000 lir zavarovalnine, in sicer skoro izključno za živino kolibarjev.

Po leti se pa kvari Števerjancem vino, ker se kuha v barakah pod strašno vročino solnca.

Naj bo konec krivici!

Podal sem le majhno sliko tega, kar sem slišal in videl včeraj v Steverjanu. Naj ve vlada in vsa javnost, kakšna zaloigra se odigrava pred našimi očmi v Brdih.

Zakaj mora ljudstvo toliko trpeti? Vlada pravi, da ne more izplačati vojne odškodnine, ker je gospodarica kolonov optantinja in zakon veleva, da optanti ne dobe »za sedaj« še odškodnine. Kedar jo pa bodo dobili? Zakaj ne izda vlada novega kraljevega odloka ali novega zakona? Šest let je že minulo, odkar žive naši vojni odškodnovanci v takih obupnih razmerah, a do danes ni še prišla zanje odreditev. Skrajni čas je, da se vlada zgane in stori svojo dolžnost. Vsako nadaljno odlašanje je vnebovpijoč greh proti socialni pravici, ter pomeni nove solze in novo bedo naših družin in njihovih nedolžnih otrok.

Kaj se godi po svetu?

Zdelo se je, da bo zasedanje rimskega parlamenta dolgočasno in mrtvo, ker manjkajo v zbornici vse opozicionalne stranke, ki bi ometale v živo napadale vlado. Vladna večina, ki sedi v zbornici so mislili ljudje da bo krotka in mirna ter bo brez posebnega nerganja glasovala za Mussolinija. Tak parlament pa je pust in suhoparen, da bi človek zehal. Tak je, kakor če drži govor sacelemu sebi, ker ga nihče ne posluša.

Gosli z dvema strunama.

In res je bila prva seja parlamenta skrajno čudna. Tretjina sedežev je bila prazna, dvorana se je zdela nekako votla, govornikom ni šla beseda prav nič od srca. Zbornica je bila kakor škant, kateremu so potr-

gali dve struni. Na takem instrumentu ni mogoče več igrati, ubranih spevov mu ne izvabi več nihče. Tak je bil vtis, katerega je delal parlament na italijansko javnost. V to čudno zbornico pa je udaril v zadnjih dneh nov veter. Med dosedanjo večino je začelo šumeti. Poslanci, na katere se naslanja vlada, se čutijo nezadovoljne, stikajo glave in premišljajo kaj bi. Od fašistovske večine se začinjajo polagoma cepiti različne skupine poslancev ter ustanavljati lastne parlamentarne enote.

Kako se deli večina?

Danes lahko že trdimo, da je vladna večina popolnoma skrhana. V njej je nastopila posebna skupina »narodnih liberalcev«, katere vodi

bivši ministrski predsednik Salandra, organizirajo se v lastno skupino bivši bojevniki, od večine se odtegujejo tako zvaní demokrati, samostojno nastopajo fašistovski razkolniki in tako se maje in trese vsa večina, ki je bila pred Matteottijevem umorom še kot en mož na strani Mussolinija. Radi tega vrveža in gneteža v vladnih vrstah je postalo sedanje zasedanje rimske zbornice zanimivo. Pri sobotnem glasovanju so sicer skoro vse skupine, v katere se je razcepila vladna večina, glasovale za Mussolinija, toda vsi slutijo, da se pripravljajo novi dogodki, ki bodo temeljito spremenili in razčistili sedanje razmere v parlamentu. Znak, da se položaj iz temeljev spreminja, je nenađen.

Vojna napoved Giolittija

fašistovski vladi. Janez Giolitti je glasoval doslej za Mussolinija in je gledal blagohotno na njegovo delovanje. Da se je stari 83 letni državnik izrekel kar naenkrat proti vladi, je vplivalo na politične kroge Italije kakor bomba. Janez Giolitti slovi namreč kot silno moder in previden mož, ki ve, kaj dela in stokrat premisli, preden se odloči na levo ali desno. Dokler ni popolnoma gotov, da je na pravi poti, čaka potprežljivo in se ne da premakniti: ko pa udari, tedaj zadene skoro vedno v jedro. V številnih političnih krogih Italije velja zato Giolitti kot velik učitelj politike, ki vidi jasno in nezmotljivo. Če se je torej Janez Giolitti odločil za boj proti fašistovski vladi, je to znamenje, da je fašizem na zatonu in da se bliža Giolittijeva ura.

Kaj pravi stari državnik?

V petek popoldne se je sprehajal Giolitti po hodniku parlamenta, ko se mu približa fašistovski poslanec Lunzillo in ga vpraša, kakšno je njegovo mišljenje o vladi. »Jaz sem v opoziciji« — je odgovoril — »in bom glasoval proti vladi. Ne morem odobravati odloka proti svobodi tiska in spremembe državne ustave, ki se pripravljajo.« Poslanec je ostrmel in ostrmeli so vsi, ki so bili v bližini. Giolitti se je pa mirno oddaljil, kakor da se ni nič zgodilo. Drugi dan se je vršila seja parlamenta in Giolitti se je oglašil k besedi ter povedal prav na kratko, kakor vedno, svoje razloge: »Z navadnim kraljevim odlokom se je potlačila svoboda tiska. S tem ste prekršili zakon in ustavo, ki jamči najbolj odločno to svobodo.«

Pred 70 leti je imelo ljudstvo več prostosti.

Italija je doživela že težje čase nego so sedanja in vendar ni prišlo še nobeni vladi na misel, da bi vničila svobodo časopisja. Italijansko ljudstvo, ki je preneslo najstrašnejšo vseh vojen, ni postalo nevravno svobodščine, katero je uživalo že pred 70 leti. Po volitvah je upala dežela v dobo popolnega notranjega miru. To se pa ni izpolnilo. Godila so se nasilstva in udarila tudi najboljše del italijanskega ljudstva. Nadaljuje se protipostavno stanje v mnogoštevilnih občinah, ki so še vedno brez svojega zakonitega zastopstva, in sicer celo take, v katerih je uprava naravnost izborna. (Op. uredništva: Glej naše občinske gerente ali komisarije!)

»Gospod ministrski predsednik, ne ravnajte z italijanskim ljudstvom tako, kakor da ni vredno svobode.«

Glasovanje v zbornici.

Kratek in preprost govor Janeza Giolittija je naredil globok vtis v

parlamentu in o njem govori vsa država. Pri glasovanju, ki je sledilo govoru, se niso še videle posledice, zakaj za vlado je glasovalo 315 poslancev, nasprotnih je bilo 6. vzdržalo se je glasovanja 26. Vsa opozicija je bila seveda izven parlamenta in zato njeni glasovi ne pridejo v ta račun.

Ako bi bili vsi opozicionalni poslanci v zbornici, bi bilo razmerje tako: za vlado 315, ostalih 220. Sobotno glasovanje dokazuje sledeče: večina, ki je glasovala zadnje poletje kot en mož za vlado, je prenehala, zakaj odcepilo se je od nje že 32 poslancev. Giolittijev nastop bo položaj še bolj poslabšal in posledice se bodo pokazale v doglednem času.

Stroj je prišel v tek.

Giolitti se je postavil v ospredje, da združi okoli svoje osebe simpatijo celokupne opozicije in vseh nezadovoljencev v vladni večini. Razen tega je hotel, da vidijo milijonske množice po državi v njegovi osebi tistega moža, ki bo rešil zopet Italijo iz hudih stisk, kakor jo je že tolikokrat v teku svojega življenja. On želi, da bi ljudstvo kazalo nanj in rešlo: to je naslednik Mussolinijev, njemu moramo zaupati, on je edini rešitelj. Janez Giolitti je prepričan, da je napočil pravi čas, da stopi na plan.

Toda Giolitti se ne zadovolji z govori, on govori malo inraje dela. Časopisje piše, da je imel že prvi politični sestanek z bivšim ministrskim predsednikom in liberalnim veljakom Orlandom, in to znači pripravljenje. Nastop Giolittija bo prisilil njegovega tekmeца Salandro, da zavzame tudi on jasno stališče, ker ga sicer Giolitti prehití. Salandrov liberalci vladne večine se bodo morali odločiti na levo ali desno, njih bodo morali slediti demokrati in bojevniki in tako je Giolitti spravil stroj v tek.

Giolitti je razbil dosedanje mrtvilo v večini, to je pomen njegove poteze. Začel se bo trdovraten in prekanjen boj med Giolittijem, Salandro in Mussolinijem, izid borbe bo pokazal, ali je 83 letni starček še sposoben premagovati svoje nasprotnike, kakor je to delal nekdanj.

Jugoslovanske manjšine v Grčiji.

Grška vlada je priznala slovanskim manjšinam, ki prebivajo v grškem delu Makedonije pravico, da si ustanovljajo lastne narodne šole in posebne slovanske pravoslavne cerkve. To je storil grški zunanji minister Politis pri zadnjem zborovanju Zveze narodov v Švici. Podpisal je namreč sporazum z bulgarsko vlado, ki se glasi, da se smejo otvarjati v grški Makedoniji bulgarske šole in bulgarske cerkve. Ta sporazum med Bolgari in Grki nam daje priložnost, da poučimo bravece »Goriške Straže« o stanju naših bratski slovanskih manjšin na Grškem.

Grki zatiralci Jugoslovanov.

Makedonija, ta bogata in rodovitna dežela, na kateri prebiva skoro dva milijona ljudi, spada deloma k Jugoslaviji, deloma je vključena v meje grške države: to je tako zvana grška Makedonija. V tej deželi je živelo nekoč jugoslovansko prebivalstvo v velikanski večini, in sicer je bilo to v časih turške vlade.

Slovanska raja je trpela, a si je vendar ohranila svoj slovanski značaj. Ko so pa postali gospodarji dežele Grki, so začeli kruto preganjati

slovansko prebivalstvo. Pošiljali so nanje oborožene tolpe, jim požigali hiše in jih gnali v trumah čez mejo. Sklenili so, da iztrebijo Slovane iz dežele in naselijo na njihova bivališča Grke iz Male Azije. Z ognjem in mečem se jim je posrečilo naseliti v svoji Makedoniji grško večino, tako da so Slovani danes tam le manjšina, ki se bori z naporom vseh sil za svoj narodni obstanek.

Zakaj so dali Grki manjšinam narodne pravice?

Položaj tlačenih narodnih manjšin je delal hudo kri med ostalimi Jugoslavnimi in Grkom je postalo jasno, da se bliža dan obračuna. Kajti Jugoslavnimi so mnogo bolj pogumen in energičen element ko Grki, njihova moč raste, tako da bodo prej ali slej pogledali Grkom ostro v oči. Posebni nemir vzbujajo Grkom Jugoslavija, najmočnejša država na Balkanu. Da bi se izognili bodočim nevarnostim, hočejo zanesti Grki med Srbe in Bolgare hud preprič, s tem da so priznali jugoslovanske manjšine v Makedoniji za Bolgare.

V Makedoniji prebiva namreč ljudstvo, o katerem je težko povedati, je-li srbsko ali bolgarsko. Njihov jezik je ravno tako blizu srbskemu kakor bolgarskemu. Zato so se Srbi in Bolgari že od nekdaj prepirali, h komu spadajo Makedonci. Če si ustanovil srbsko šolo, so postali Makedonci Srbi, če si otvoril bolgarsko Bolgari. Eden in drugi jezik se jim je zdel enako domač. Vse je bilo odvisno od tega, zakaj se je Makedonec odločil. Začela se je bolgarska in srbska propaganda, ki je razdelila Makedonce v dve stranki: v srbsko in bolgarsko.

Ljudstvo naj samo odloča.

To nasprotstvo med Srbi in Bolgari hočejo Grki izrabiti v svoje namene. Oni si mislijo: Jugoslavija je močnejša od Bolgarije, ona nam utegne postati zelo nevarna, zato priznajmo, da so slovanske manjšine bolgarske, odvarjamo samo bolgarske šole in s tem smo našli pot iz zagate. Med Srbi in Bolgari se vna me grozen preprič in ko bi nas hoteli Srbi napasti, bodo naleteli nele na naš, temveč na najbolj srdit odpor Bolgarov. Združeni z Bolgari se bomo že ubranili Srbov. Da imajo Grki take namene vidimo v tem, da je isti minister Politis priznal leta 1921. Ninčiču v Belgradu, da so manjšine v grški Makedoniji srbske, ravnotako kakor pravi danes da so bolgarske.

Vse kaže, da bo Jugoslavija spričo tega zahtevala od Grkov, naj prepuste manjšinam samim odločitev, kam hočejo pripadati in kakšne šole si žele ustanovljati. To je edino pravilno in pravično načelo.

Cerovščkov gospod

Življenje Valentina Staniča

(Spisal: Joža Lovrenčič)

(Dalje.)

»V družbi, saj res,« je poprijel Slomšek, »tako društvo bi bilo pa res nekaj, da bi skrbelo za izdajanje dobrih bukev; večje ko bi bilo, bolje bi bilo.« Enkrat ga bo treba ustanoviti, mislimo na to!»

»Jaz sem koj zraven in naših Goričanov bi si tudi upal zbrati lepo število. Vj imate znanje v Ljubljani, v Celovcu in drugod, le podrezajte. V Gorici smo še šibki, da bi mogli kaj takega.«

»Če bo kdaj kaj, dobro, se zanesem na vas in vaše rojake!« je prijel Slomšek Staniča za besedo.

»Tu je roka, Bog daj srečo!« je navdušeno pritrdil kanonik, kot bi šlo že za gotovo izpeljavo književne družbe —

Tisti dan je Stanič vodil še Slomška po Gorici in mu jo razkazoval in razlagal njene zanimivosti. Drugo jutro, ko sta odmaševala, je pa zapre-

Pomen bolgarsko-grške pogodbe.

Pomen bolgarsko - grške pogodbe je pa kljub temu zelo velik. Grčija je uradno priznala, da žive na njenem ozemlju jugoslovanske manjšine in da pritičejo tem manjšinam gotove narodne pravice. Priznala jim je pravico, do šolskega pouka v materinem jeziku, kar je važno, ako pomislimo, da mi Hrvatje in Slovenci v Italiji te naravne pravice na primer nimamo.

Mi se veselimo vsakega uspeha, katerega dosežejo narodne manjšine v Evropi, zakaj prepričani smo, da je s tem tudi nam pomagano. S časom bo postalo namreč nemogoče, da bi imele manjšine v vseh mogočih državah sveta in celo v grški Makedoniji šole v svojem lastnem jeziku, mi Slovenci in Hrvatje da bi pa bili za vse večne čase teh pravic oropani. To je nemogoče in nevzdržno in bo prej ali slej prenehalo.

Tako dela za slogo in mir v Jugoslaviji.

Novi prosvetni minister iramason Pribičević je prepovedal dijakom vseh državnih šol vstop v Marijine kongregacije in Orlovske zveze. Ta drzni odlok je vzbudil med Slovenci in Hrvatmi veliko ogorčenje.

Finzija izprašujejo.

Sodnija neumorno izprašuje bivšega državnega podtajnika o zločinu nad umorjenim poslancem Matteottijem. Finzi je takrat vodil notranje ministrstvo, pod čigar streho so zločinci pripravili umor.

Oj, joj, oj, joj,

Treje leto je poteklo, odkar je začel izhajati najbolj sramotni in izdajalski list, kar smo jih imeli primorski Slovenci: »Era Nuova« ali »Nova doba«. »Danes ob začetku tretjega leta« — piše snoparski papir — »se nabirajo črni oblaki. Oznanjamo jih, da se naši ne bodo poskrili pred novimi nevihtami, ki grozijo našemu obstoju. Tretje leto našega obstoja odvarjamo v obupnem boju, ako bo prevladala boječnost moramo poginiti.«

Oj joj, kaj bo, kaj bo? Kam se bomo skrili? Oj joj, kaj smo naredili?

Slovenska snoparija propada.

Slovenski snopariji odpadejo trumoma od svoje stranke po vsej deželi. Zdi se, kakor bi kopnel sneg. »Era Nuova« samo toži, da so se šibkejši individui res povrnili v hlev svojih prejšnjih gospodarjev. Danes, ko vse zopet sili v naše vrste, pa pove mo, da si bomo natančno ogledali od nog do glave, preden ga pustimo k sebi. Za nekatero je vrnitev nemogoča, nosili bodo pečat, dokler živijo.

Težka avtomobilska nesreča.

V četrtek, dne 13. t. m. in naslednji petek se je vršila kolavdacija gramozja na deželnih cestah ajdovskega okraja. Pod ajdovski okraj spadajo v tem oziru vse deželne ceste od Solkana do Št. Vida pri Vipavi in Zabč kakor tudi deželne ceste do Idrije in Ledina od Vipave. Dobavo gramozja za navedene ceste je prevzel g. Franc Mermolja, učitelj v Dobravljah, kolavdatorja za gramoz pa sta bila g. inž. Lutman od deželnega tehničnega urada v Gorici in cestni nadzornik g. Russian.

Ko je kolavdacijska komisija dokončala svoje delo na cesti, ki pelje iz Idrije na Ledine, so zgoraj navedeni trije gospodje premišljevali, po kateri poti, naj se vrnejo v Gorico. Ker je bila med Črnim vrhom in Colom huda burja, so se odločili, da se vrnejo čez Sv. Lucijo.

Celo pot je vozil šofer Pahor precej hitro in tudi vano. Ko na so prispeli z avtomobilom do Idrije na Bači, se je na ovinku onkraj železniškega mosta avtomobil srečal z ne-

DNEVNE VESTI.

„GORIŠKA PRATIKA“

za leto 1925 je danes izšla.

Naročniki „Goriške Straže“, ki plačajo naročnino (15 lir) za leto 1925 naprej, dobijo „PRATIKO“ ZASTONJ. Poleg tega je „Goriška Pratika“ na prodaj v mestu in na deželi.

Bratje in sestre, naš list je trpin, kot mi — zato oklenimo se ga še bolj in delajmo zanj, kot on dela za nas!

† Ivan Kačič.

V noči od petka na soboto je umrl po težki, dolgi bolezni g. Ivan Kačič, ravnatelj tukajšnje podružnice Ljub. kreditne banke. Umrl je v najlepši moški dobi, star 39 let in zapušča vdovo in tri nedorasle hčerke. Rojen je bil l. 1885. v Šoštanjju na Štajerskem. Po končanih gimnazijskih študijah in abiturijentskem tečaju za trgovstvo na Dunaju, je leta 1905. nastopil službo pri Ljubljanski kred. banki. L. 1910. je prišel kot vodja novo ustanovljene podružnice v Gorico, kjer se je ravno to leto tudi poročil. Vsled vojne je moral zapustiti Gorico, toda bil je med prvimi, ki se je povrnil v porušeno mesto. Njegova smrt je globoko pretresla vse njegove znance, če tudi so vedeli za njegovo težko bolezen na ledvicah. Bil je plemenit in delaven mož ter ga bo zavod, kateremu je posvečal vse svoje moči, težko pogrešal. Sijajni pogreb, ki se je vršil včeraj v nedeljo popoldne ob izredno številni udeležbi občinstva vseh stanov, je pokazal, kako je bil raniki spoštovan in cenjen. Pokoj njegovi duši, preostalim naše iskreno sožalje!

Mohorjeve knjige.

Sporočamo vsem udom, da so natisnjene in že pripravljene naslednje

knjige: Gospodarska čitanka, roman »Na Indijo«, povest »Preužitkarji« ter molitvenik. Koledar je sredi tiskanja. Čim bo Koledar gotov, razpošljemo knjige na naslove poverjenikov. — Odbor Goriške Mohorjeve družbe.

Veličastna manifestacija tirolskih Nemcev za narodno šolo.

Na dan sv. Martina so se zbrali v Bocnu zaupniki nemškega ljudstva iz Tirolov, da še enkrat povzdignejo svoj glas, naj se da njihovim otrokom pouk v materinščini. Prišli so iz gorskih vasic stari možje, ki so s solzami v očeh zatrjevali, da niso niti sanjali, da bi čakali dneve, ko se bodo morali boriti za pravice svojega jezika v šoli. Na dnevnem redu zborovanja je bilo poročilo poslancev o njegovih dosedanjih korakih pri oblastvih za poduk v materinem jeziku. Poslanec dr. Tinzl je navajal, kako se godi nemškimi manjšinam po drugih državah in je h koncu svojega govora vzkliknil: »Najsvetejša dolžnost vseh nemških starišev je, da za domačim ognjiščem uče svojo deco!« Zborovalci so končno sprejeli resolucijo, naj se v kratkem razpišejo volitve v pokrajinske odbore. Z zavestjo, da se bore za staro pravdo, so se vračali nemški očetje k svojim otrokom!

gel v svoj voz svojega konja in odpeljal Slomška iz Gorice skozi ravno Furlanijo do Palme nove, odkoder sta zaobrnila proti Ogleju. Tudi v Ogleju je bil Stanič kot doma. Kazal in razlagal je Slomšku iz zvonika, vrh katerega ga je peljal, kod se je razprostiral drugi Rim, kako se je zval ta in oni kraj in ko mu je obrazložil bližino, ni pozabil na širšo okolico in zlasti ne na gore, ki so se v vencu vrstili pred njima na severni strani.

Slomšek je bil ves prevzet: morje — ravnina in snežne gore, kakor v pravljici se mu je zdelo vse. Najrajši bi ostal in gledal in gledal.

Ko sta šla z vrha zvonika, je Stanič še z nožičem začrtal v kamen svoje ime. Slomšek je gledal in opomnil:

»Saj ste tu že štirikrat se zaznamovali!«

»Sem se, pa se še petič, da bodo vedeli, kolikrat sem bil že tu!« je skoro samodopadljivo povdaril Stanič.

In sta še enkrat stopila v baziliko in priporočujoč naš rod svetemu Mohorju in Fortunatu, ki sta prva v na-

ših krajih širila sveto vero, je bilo Slomšku kot bi mu bilo razodeto: »Pojdi in ustanovi društvo svetega Mohorja!«

Povedal je to Staniču in sta govorila o tem še celo pot do Gorice.

3.

»Imeli so radi po več šolcev per svoj mizi na oskrbljenji. Priganjali so jih celo leto se pridno učiti, ino pošteno nositi se, ter jim obetali o šolskih praznikih narediti dobre volje na cente.« A. M. Slomšek.

Bilo je leta 1838 o Martinovem. V gimnaziji je spet začumelo kakor v panju — čebele - študentie so se vrnili s počitniške paze. Kakor v začetku vsakega šolskega leta je sporočil kanonik Stanič prefektu, naj izbere nekaj najboljših šolcev in jih pošlje k njemu na hrano. Prefekt, ki je bil tisto leto Venceslav Jožef Heinzl, je dal poklicati v svojo pisarnico Mateja Cigaleta iz Dolenjih Lomov, Filipa Jakoba Kafola iz Pečin in Štefana Kocjančiča, ki so bili »discipuli secundae humanitatis classis« — učenci najvišjega razreda.

Nekoliko boječe so vstopili in pozdravili prefekta, ki je začel:

»Poznam vas od prve šole naprej in doslej sem bil zadovoljen z vami, ker ste se res pridno učili in lepo obnašali. Upam, da boste tudi zadnje leto delali čast našemu zavodu in zato sem izbral prav vas, da boste uživali dobrote, ki jih leto za letom izkazuje pridnim in potrebnim šolcem prečastiti gospod kanonik Stanič, naš vikšišolski ogleda. Že danes opoldne greste lahko k njemu. Glejte, da se boste lepo vedli in delali čast našemu zavodu! Obljubite mi to!«

»Obljubimo!« so odgovorili šolci, se zahvalili gospodu prefektu, da je prav nie izbral, in potem veseli odšli v svoj razred, ki je radoveden čakal, da izve, kaj so imeli »premierie« opraviti v pisarnici.

Opoldne so sedeli s kanonikom pri isti mizi in razgovor se je pletel, da je bilo veselje, le gospodov veliki pes Uk se je zdelo, da ni bil kaj posebno zadovoljen. Čutil se je zastopljene ga in zarenčal od časa do časa kot užaljen.

(Dalje pride.)

Pozdravi fantov — vojakov.

Slovenski fantje - vojaki, ki služijo pri 4. pifonirskem polku, tretji stotniki, v Bardonecchia pošiljajo mnogo pozdravov starišem, prijateljem fantom in dekletom, posebno pa tovarišem letnika 1905, katerim bomo rade volje prepustili naše zarjavelo orodje. Pavšič Viktor, Lokovec, Fortunat Franc, Ročinj, Jereb Jožef, Cerkno, Vodopivec Anton, Petelinje, Kolenc Anton, Belsko, Lubič Karol, Markovščina, Kotič Robert, Škrbina, Vojkovič Kvirin, Rojan, Tomadin Roman, Barkovlje, Gorkič Dominik, Vrtojba.

* * *

Slovenski fantje, ki služijo pri 1. polku gorske artilerije v Saluzzu pošiljamo iskrene pozdrave vsem slovenskim dekletom, fantom, starišem, znancem in prijateljem, posebno letniku 1905., da bi nas prišel kmalu nadomestiti. Troec Vladimir, iz Velikega doja na Krasu. Ječič Alojzij iz Šmarji, Faletič Franc iz Livka na Tolminskem, Dakshöber Franc iz Petrovega brda. Srčne pozdrave tudi Vam, g. urednik!

Listnica uredništva.

P. K., Podbrdo: Do 21. leta. — I. L., Vrtojba: Preveč strokovna zadeva, zato je ne moremo kontrolirati. Prosimo kaj drugega.

Darovi.

Za Alojzjevišče: Sl. Kmečka posojilnica pri Sv. Luciji 100.— L.; velec, g. Cej Engelbert, slikar, 53.— L.; vlač. g. Val. Knavs, Logje 25.— L.; N. N. 20.— L. Vsem prisrčna hvala!

Izjava.*)

Po tukajšnji občini Renče se že dalje časa, povsem nevtemeljeno, razširja govorica izvirajoča od g. Franja Duršota, bivšega župana, trdeč, da sem jaz kriv razpusta občinskega zastopa v Renčah; očita se mi, da sem jaz kot občinski odbornik z nekaterimi tovariši podpisal neko vlogo za razpust obč. odbora, katero, da je g. Duršot videl na goriški kvesturi.

G. Duršota pozivam, da javno prekliče gorinavedeno neosnovano in neresnično trditev, ker sicer mu bom dem podpisani ponudil priliko, da bo pred sodnijo to napravil.

Resnica je namreč, da nisem nobene vloge za razpust županstva niti za kaj drugega proti obč. zastopu podpisal; podpisal sem le oni utemeljeni protest proti uradovanju g. obč. tajnika; pripomnim pa da je to vlogo podpisalo približno polovica občinarjev.

Renče, dne 12. novembra 1924.

Anton Arčon, Renče hšt. 104.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon veleva.

Razglas

prostovoljne sodnijske dražbe nepremičnin.

Ker je bila dražba, ki je bila napovedana za 1. oktober 1924, brezuspešna, je goriška okrajna sodnija naročila podpisanimu, da naj razglasi drugo prostovoljno dražbo za nepremičnine, ki jih je zapustila vdova Pregelj Marija v Renčah št. 168. Dražile se bodo na enkrat in skupno sledeče nepremičnine: parcela 168 (hiša) in parc. 177/1. (štala), ki tvorita 1^o in 2^o zemljejnizižno telo part. 319 v Renčah ter part. 222 (pašnik), 214/3 (pašnik) 230 (pašnik) in 215 (gozd) ki tvorijo 1^o in 2^o zemljejnizižno telo parcele 155 na Gradišću pri Prvačini.

Vsklicna cena oziroma najmanjša ponudba znaša lir 4000 (štiri tisoč); v tej ceni je zapopadana tudi morebitna vojna odškodnina.

Dražba bo dne 27. novembra 1924 ob 9 in pol v uradu podpisanega v Gorici, Corso G. Verdi 39. Ob delovnih dnevih morejo interesenti dobiti pojasnila o podrobnostih v uradu podpisanega.

Gorica, dne 13. novembra 1924.

Notar Rudolf Seculih
delegirani sodnijski komisar.

Dne 23. novembra se bo vršil redni občni zbor Ljudske posojilnice v Otaležu v uradnih prostorih takoj po sv. maši z navadnim dnevnim redom. V slučaju nezadostne udeležbe se bo vršil isti 1/2 ure pozneje ne ozi- raje se na število navzočih članov. Odbor.

Kavarna Principe Umberto in sladšičarna
lastnik D' ATRI MARIJ
Corso Verdi 1. (Hiša Mazzini v Gorici).

Elegantno shajališče, dvorana z biljardom. Najboljša kava espres, napolitanske sladčice, izvrstno pecivo, najboljša čokolada. likerji prvovrstnih trdk. Delikatese domačih in tujih kolonij.

Lloyd Sabauda.

V kratkem odidejo iz Genove:
v Severno Ameriko

»Conte Verde« 18. 11. 1924,

»Conte Verde« 6. 1. 1925,

vožnja iz Genove do New - Yorka traja 9 dni;

v Južno Ameriko

»Regina d'Italia« 10. 12. 1924,

»Principe di Udine« 30. 12. 1924,

vožnja iz Genove do Buenos Ayres traja 19 dni;

v Avstralijo

»Re d'Italia« 2. 12. 1924.

Za pojasnila in vpis obrnite se na agencijo F. Rosich, Gorica, ulica Contavalle 4.

Pohištvo

Bašin Anton, Gorica, Piazza S. Antonio 9 (Stari trg)

Velika izbira vsakovrstnih mizarskih izdelkov, popolne spalne sobe, kakor tudi posamezni kosi: omare, postelje, predalčniki, mize itd. po konkurenčnih cenah. — Priporoča se slav. občinstvu

Posestniki, pozor na domačina!

Inž. Bogomir Sfiligoj

in zapriseženi izvedenec, autor. civ. geometer

Dom. Rocco

bivši inž. geom. pri katastru v Gorici

Samo pri tvrdki

Anton Trpin & Comp.

zaloga manufakturnega blaga v Gorici - Via Rastello št. 10

kupite po nizkih cenah.

Vsak dan novi dohodi!!

Bogata izbira perila in drugega blaga za neveste Cene konkurenčne.

ABADIE?

Evo vam

Abadie

Najizvrstnejši

cigaretni papir



Zdravnik

dr. RADO SFILIGOJ

se je preselil

na Travnik št. 5, I.

(nasproti lekarne).

Širite „Naš čolnič“!

Naš zobozdravnik

doktor Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh, sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

v GORICI - na Travniku 20

ERNIA

ozdravljena

z najnovejšim pasom BROOCK

Mirodilnica in dišavnica

E. Grapulin-Gorica

naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.



Plačam najvišje cene

za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i.t.d. i.t.d. Prodajam pasti in posebno meso za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje.

Nihče nima pravice kupovati zame.

Walter Windspach - Gorica

Via Carducci št. 6.

Pozor na izpremenjeni naslov!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Haymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!



Prva slovenska tvrdka

JOSIP KERŠEVANI



Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno)

priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne „MUNDLOS“, dvokoles znamke orig. „KOLUMBIA“, belgijskih pušk ter vse k temu spadajoče predmete.

Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju. Lastna mehanična delavnica in popraviljavnica Piazza Duomo 5 (vogal ulica Rabatta).

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica

CENTRALA

Rezerva SHS

in rezerve:

LJUBLJANA

Din.

Din. 50,000.000

10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4 1/2%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje